

Številka: 00105-49/2019/5

Datum: 17. 10. 2019

Odgovor na poslansko pobudo Janija Ivanuše v zvezi s ponovno uvedbo obveznega služenja vojaškega roka

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Jani Ivanuša je dne 12.9.2019 na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno pobudo v zvezi s ponovno uvedbo obveznega služenja vojaškega roka. V pobudi navaja, da se varnostne razmere v svetu in v Evropi vse bolj zaostrujejo, številčno stanje pripadnikov Slovenske vojske pa iz leta v leto upada. V družbi se zato zastavlja vprašanje, kdo bo v primeru ogroženosti branil domovino. Vladi oziroma Ministrstvu za obrambo predlaga, da takoj pričneta s potrebnimi aktivnostmi za ponovno uvedbo enoletnega obveznega služenja vojaškega roka. Takšno služenje bi mladim, ne glede na spol, koristilo tudi pri izboljšanju njihove kondicijske pripravljenosti, v tem času bi se seznanili z osnovnimi varnostnimi in bivanjskimi vprašanji, se navadili na red in disciplino, pridobili znanja s področja domovinske vzgoje, s čimer bi postali bolj zrele osebnosti ter se zaradi tega lažje vključili v nadaljevanje študija ali pa na trg dela.

Odgovor Vlade Republike Slovenije

Vlada Republike Slovenije uvodoma ugotavlja, da je v oktobru leta 2003 glede na spremenjeni koncept popolnjenja Slovenske vojske (postopen prehod iz naborniške na poklicno vojsko) ter skladno z 62.a členom Zakona o vojaški dolžnosti (Uradni list RS, št. 108/02 – uradno prečiščeno besedilo) in sklepom Vlade Republike Slovenije z dne 11.9.2003, prišlo do postopnega opuščanja izvajanja posameznih sestavin vojaške dolžnosti v miru. V tem okviru so se tako v prvi fazi prenehali izvajati zdravniški in drugi pregledi ter psihološke preiskave nabornikov, nabor ter napotitve na služenje vojaškega roka oziroma opravljanje nadomestne civilne službe, v drugi fazi, konec leta 2010, pa tudi obvezno služenje v rezervni sestavi Slovenske vojske ter 30-dnevno usposabljanje za zaščito in reševanje državljanov, ki jim je bil priznan ugovor vesti vojaški dolžnosti po odsluženem vojaškem roku. Razlogi za takšno rešitev so bili zlasti v zahtevah po vse večji strokovnosti (profesionalizaciji) na področju izvajanja vojaških nalog, še posebej po vključitvi Republike Slovenije v evroatlantske povezave, podredno pa tudi velik osip kandidatov – vojaških obveznikov za obvezno služenje vojaškega roka ter izrazito povečan interes za opravljanje nadomestne civilne službe državljanov z uveljavljenim ugovorom vesti vojaški dolžnosti. Namesto teh sestavin je bila državljanom in državljanom dana možnost pogodbenega opravljanja vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske ter prostovoljnega služenja vojaškega roka. Ni pa se opustilo vodenje vojaške evidence o državljanih, v katero so vključeni vsi zdravstveno sposobni državljanji od dopolnjenega 17. leta starosti, z namenom, da se v primeru ponovne uveljavitve vseh sestavin vojaške dolžnosti ugotovi njihova sposobnost za vojaško službo, izvajanje vojaške dolžnosti ter se jim določi ustrezen raspored v vojski.

Navedene sestavine vojaške dolžnosti niso bile trajno ukinjene. Zakon o vojaški dolžnosti namreč v 62.e členu določa, da lahko Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije v primeru povečane nevarnosti napada na državo oziroma ob neposredni vojni nevarnosti ali ob

razglasitvi vojnega ali izrednega stanja v skladu z zakonom, sprejme odločitev o ponovni uvedbi posameznih ali pa vseh sestavin vojaške dolžnosti. V tem primeru zakon sicer določa, da vojaški rok traja tri mesece. Priprave za morebitno ponovno uvedbo posameznih ali pa vseh sestavin vojaške dolžnosti so sestavni del rednih nalog na področju obrambnih priprav, upoštevajoč pri tem tudi koncept tako imenovane strateške rezerve, kot ga določa Doktrina vojaške strateške rezerve (Vlada RS, št. 80300-2/2012/4 z dne 25.10.2012), ki je operativno usmerjevalni oziroma doktrinarni dokument Republike Slovenije na obrambnem področju za povečanje oziroma preoblikovanje vojaških, s tem pa tudi obrambnih zmogljivosti v primeru izrazitega poslabšanja razmer v mednarodnem varnostnem okolju. Nosilci teh priprav, ki zajemajo vse faze izvrševanja vojaške dolžnosti, so zlasti pristojni organi v sestavi (Generalštab Slovenske vojske) in notranje organizacijske enote Ministrstva za obrambo. Upoštevajoč vse navedeno tako ni točna ugotovitev vlagatelja pisne poslanske pobude, da država nima odgovora na vprašanje, kdo oziroma koliko državljanov bo sodelovalo pri obrambi domovine, in na kakšen način, če bi prišlo do prej omenjenega izrazitega poslabšanja razmer v mednarodnem varnostnem okolju. Čeprav je sicer res, kot to ugotavlja tudi vlagatelj pisne poslanske pobude, da se napetosti v mednarodnem okolju v zadnjem času ponovno povečujejo, nastajajo pa tudi vedno nove oblike varnostnih groženj, pa Vlada Republike kljub temu ugotavlja, da trenutno nikakor niso podani z zakonom določeni razlogi za ponovno uvedbo posameznih ali pa vseh sestavin vojaške dolžnosti, zato v tem smislu tovrstnih rešitev ne načrtuje.

Vlada Republike Slovenije se v celoti zaveda težav, povezanih z upadanjem številčnega stanja tako poklicnih pripadnikov Slovenske vojske, kot tudi pogodbenih pripadnikov njene rezervne sestave, kar je predvsem posledica večletnega zmanjševanja finančnih sredstev za vojaške potrebe. Zato velike napore vlaga v to, da bi se ta kadrovski primanjkljaj ustrezno zmanjšal oziroma uskladil z načrtovanim številčnim stanjem, kot ga določajo strateško usmerjevalni dokumenti države na področju obrambe, še zlasti Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2025 (Uradni list RS, št. 99/10). V tem smislu, poleg postopnega povečevanja obrambnega proračuna, veliko pozornost posveča zlasti izboljšanju delovnopravnega položaja poklicnih pripadnikov Slovenske vojske, oblikovanju boljših rešitev sistema pridobivanja in zadrževanja kadra v strukturah Slovenske vojske, povečanju možnosti prostovoljnega služenja vojaškega roka ter pogodbenega opravljanja vojaške službe v pogodbeni rezervi Slovenske vojske, vključno z njenim preoblikovanjem in podobno. Že ti ukrepi, v kolikor bodo seveda dali zelene učinke, bodo omogočili, da bo Slovenska vojska, ob ustrezni naslonitvi na evroatlantske povezave, katerih članica je, uspela obraniti državo pred vojaškimi grožnjami, in tudi brez morebitne ponovne uvedbe obveznega služenja vojaškega roka. Razlogi, ki jih za slednjo rešitev v drugem delu svoje pisne poslanske pobude navaja poslanec Jani Ivanuša, pa za takšno odločitev, vsaj po oceni Vlade Republike Slovenije, ne morejo biti niti pravni niti vsebinsko relevantni.